

Gizella története

/1945-ben történt/

Bújócskát játszott a nap a fellegekkel azon a májusi reggelen, majd hirtelen elsötétedett, zengett az ég, villámlott. Riadtan néztünk össze a testvéremmel. Futás, szedjük össze a szénát, rakjuk kis boglyába!- így kérte édesapám, amikor kiment édesanyámmal a mezőre. Én felkaptam az ólhoz támasztott villát és – jaj! – az a fránya villa leesett a nyeléről és átdöfte a nagy lábujjamat. A testvérem dermedten állt mellettem. Bebicegtem a tornácra, mit tegyek, mit tegyek? Eszembe jutott, hogy édesanyám egyszer, mikor elestem, bekente a sebet valamivel. Hol is van? Ez az! Tinktúra. Ráöntöttem a vérző lábamra, pillanatok alatt összerántotta a sebemet. Már nem is fáj. Tamás mozdulatlanul állt mellettem. Eredj, szedd a szénát, mindjárt zuhog az eső, kiáltottam rá. Elindult, vissza – visszatekintett. Biztos, hogy jól vagy? – kérdezte. Menjél már! – mondtam. Rátekintettem a lábamra, semmi baj, én is szaladtam gyűjteni.

Épp, hogy befejeztük a munkát, eleredt az eső. Zuhogott. Az időjárás nagyúr! Biztos hazaparancsolja szüleimet a mezőről, de volt egy nagyobb parancsnok, a szükség, hogy a munkát el kell végezni, ha esik, ha fúj.

Megázva, megszáradva estig dolgoztak. Fáradtan értek haza. Édesapám tekintete a boglyára esett, és elégedetten nyugtázta azt, hogy nem ázott el a takarmány. Én megemlítettem, hogy volt egy kis balesetem, de már nem is fáj. Édesanyám riadtan kérdezte: Kimostad tiszta vízzel a sebet? Én halkán feleltem: Azt is kellett volna?

Eltelt kilenc nap. Valamilyen furcsa érzés kerített a hatalmába. Megijedtem. Nehezen tudok mozogni. Mi van? Raknám a lábamat, egyiket a másik elé, de az nem akar engedelmeskedni. Leülök, s nem tudok felállni. Kiabálok édesanyámnak, Ő siet felém. Mi a baj kislányom? Nem tudok járni – feleltem. Ne viccelj, tudod, baj van a szívemmel, figyelmeztetett. Édesanyám nem tudok járni, suttogtam. Ezt mosolyogva mondd? Én nem mosolyogok, így maradt a szám.

Lett erre nagy riadalom, zűrzavar. Rohantak velem az orvoshoz, aki rám nézett és azt kérdezte – nem vágta, szúrta meg magát ez a gyerek?

Édesanyám rábólított: Belelépett a vasvillába. Azonnal kórházba kell vinni, hangzott a parancs. A félelem teljesen hatalmába kerített és egyre csak fokozódott.

Tarpán abban az időben egy kocsi volt, a csendőrség tulajdonában, de most az sem működött. Esze Gyula bácsi rendelkezett egy kétkerekű kordéval, amit egy ló húzott, őt hívták haza a mezőről. Ő jött, és vitt Beregszászba, a kórházba. Édesanyám hazaszaladt egy párnáért, amit a kocsi derekába tettek, én annak dültem, mint egy fadarab, mert már leülni sem tudtam. Az, hogy láttam, van mellettem valaki, aki küszködik a könnyeivel és szorosán tart a karjaiban, az adott erőt, hogy kibírjam ezt a kb. 15 kilométeres utat.

A beregszászi kórházban

Az emeleti gyermekszobába vittek, már mozdulni sem tudtam. Látva édesanyám szomorúságát, az én szememből is megindultak a könnyek, mi lesz velem, én, a tizenegy éves örökmozgó, mi lesz velem így? Vizsgálatok után egy külön szobába helyeztek el, annyi jó volt benne, hogy édesanyám is velem lehetett. Napokon át fürkésztem az orvosok tekintetét, lestem a szavaikat, de semmi jót, semmi biztatót nem kaptam. Töprengve néztek egymásra, adtak valamilyen gyógyszert, egyszóval nem tudtak a betegséggemmel semmit se kezdeni. Édesanyám elveszítette a türelmét, és azt mondta: Hazaviszem a gyermekemet. Egy magas szikár ősz hajú doktor azt felelte rá: Jól van Varga néni, de akkor vigyen vele koporsót is, és folytatta: van még egy remény, két nap múlva jön haza Amerikából egy doktor, aki a vérmérgezés specialistája. Várjuk meg, bízzuk rá a gyereket.

Két nap múlva belépett a kórterembe egy alacsony, kissé görnyedt hátú, mosolygós doktor. Nyugodt biztató hangon szólt hozzám. No, lássuk mi a baj! Emelte a kezemet és elkomorult az arca. Sarkon fordult, kiment, egy nagy tálcával és egy nővérrel tért vissza. Édesanyámat kiküldte a szobából. Most megfordítunk kislány, ne félj, egy kicsit fog fájni. Megszólalni se mertem. Hasra fordítottak, és amit éreztem, az szörnyűséges volt. Hatalmas tűvel szurkálta a gerincemet, mintha kiszivattyúzott volna belőle valamit. A fájdalomtól ordítani kezdtem. Végre vége, de nem teljesen, mert helyette kaptam szép piros vért, és ez ismétlődött tizennégy napon át. Hogy bírtam ki, a mai

napig sem tudom, de most jön a lényeg. Két hét múlva már izegtem mozogtam, addig-addig, míg átfordultam az ágy másik végére, ahonnan ki lehetett látni a folyosóra a nyitott ajtón keresztül. Egy nővér bejött, és elkiáltotta magát: Doktor úr, doktor úr, tessék gyorsan bejönni és megnézni, hogy a kislány mit csinált. Többen bejöttek, lehettek vagy tízen. Köztük édesanyám is. Ez igazi csoda! - mondták. Körbekapták a doktor urat, Kezet ráztak vele, a vállát veregették, gratuláltak neki. Én ámulva néztem őket, életem során még senki nem örült ennyire – beleértve önmagamot is – egy ilyen megfordulásnak. Sokszor egyedül maradtam a szobában, mivel édesanyám vagy a piacra ment vásárolni, vagy besegített a gyermekosztályon, mivel nővérhiány volt, és ezzel próbálta viszonzni azt, hogy velem lehetett. Két, három nap múlva ismét próbálkoztam a mozgással. Lassan lecsúsztottam az egyik lábamat, kissé remegett, de sikerült. Mellé tettem a másikat is, és erősen kapaszkodtam az ágy végébe. Pár percig álltam. Leírhatatlan örömet éreztem. Köszönöm Istenem, sóhajtottam, és léptem egyet, és elértem a szekrényt, aminek az ajtaja nyitva volt. Hirtelen hatalmas éhséget éreztem, gondoltam, találok valami élelmet ott. Keresni kezdtem, találtam egy fél szelet száraz kenyeret és egy hagymát, amiket elkezdtem rágcsálni, beültem a szekrénybe, közben rám hajlott az ajtó. Lépteket hallottam, majd kétségbe esett kiabálást. Eltűnt a kislány! Én szóltam, hogy itt vagyok, de ő nem látott, nem hallott engem, felverte az egész folyosót. Újra megtelt a kórtermem, orvosok, nővérek futkostak, kerestek. Én megszeppenve megnyitottam a szekrény ajtaját, ami azután történt, igazán meglepett. Megrökönyödött arcok, féltő tekintetek, néma csönd, majd hirtelen feltörő nevetés. Én tágra nyílt szemmel bámultam őket, nem értettem a körülöttem zajló eseményeket. Kinevetnek? Nem! Értem nevetnek. Kiszedtek a szekrényből és lefektettek.

Néhány nap múlva ismét nem bírtam magammal. Így volt ez, ha egyedül hagytak. Odatopogtam az ablakhoz és felültem a párkányára, hogy ez hogyan történt a mai napig sem tudom. Lehet, hogy a székről, vagy az ágyról kapaszkodtam fel, de végül ott ültem. Ekkor kapott el a félelem, se ki, se be nem mertem nézni. Mereven bámultam az ablakpárkányt. Nem tudom mennyi idő telhetett el, míg végül megérkezett édesanyám, aki bevallása szerint éveket öregedett, amikor meglátott. Szó nem jött ki a torkán, kiejtette kezéből a szilvával teli

tálat, iderohant és leemelt engem. Most már rosszalkodni is tudsz! - mondta és boldogan ölelt magához.

Végre eljött a nagy nap, hazamehetek. Kiállították az elbocsátó papírjaimat. Tarpáról jöttek értem a nagyszüleim tehén szekérrel. Édesanyám elment az ismerőseinkhez a párnákért, miközben Debreczeni Erzsébet nagymamám boldogan üdvözölt, és elindult megnézni azt a szobát, ahol az első éjszakát töltöttem. Én gondoltam egyet, és indultam utána, azaz mentem volna. Az ajtóig jutottam, megszédültem és elestem, többre nem emlékszem. A műtőben tértem magamhoz, körülöttem sokan és sajog a fejem. Megtudtam, hogy bevertem az ajtót kitartó vasba és betört a fejem. Már csak ez hiányzott! Most mi lesz? Nem mehetek haza. Szerencsére édesanyám kikönyörögte, hogy hazavihessen. A határnál is csak egy napra kaptunk engedélyt. Furcsa dolgok történtek akkoriban ott. Kifelé jövet, két hónappal ezelőtt, már azt rebesgették, hogy még a madár sem fog átrepülni ezen a határon, engedély nélkül. Minket is körülményesen engedtek haza, sokáig vártunk, nézegették a papírjainkat.

Újra otthon

Végre közeledtünk Tarpa felé. A szívem hevesen vert. De jó újra itt lenni! Elértünk az Esze Tamás közbe, házunk előtt várt a családom. Mi az, hogy várt? Rohant felém. Édesapám szemében könnycseppek ragyogtak. Nagy útról érkeztem vissza. Szorító ölelések, halk szavak, a szeretet megannyi jelét sugározták felém. Amáli nővérem azt mondta: Finom gomba levest főztem, olyan, mint a gyenge csirkehús. Nem szeretem a gombát, de gyúrtem befelé. Majd a hátára kapott, és körbejárta velem a kertet. A többi testvérem boldogan futott utánunk. Hazaérkeztem. Köszönöm Istenem.